

si, aby byla čtena teoretiky i praktiky. Jest cenným přínosem bývalé rakouské vědy do literatury o náhradě škody.

Dr. Josef Pražák.

Zdeněk Kepřta: **Porušení limitu komisionářem.** Praha-Brno, nakl. »Orbis«, 1937, 8°, str. 102, brož., cena Kč 20.—.

Kniha vyšla jako svazek LXXXVII ve »Sbírece spisů právnických a národohospodářských«. Její název je poněkud široký, neboť pojednává jen o porušení cenového limitu při nákupní a prodejní komisi. Po dosti obšírném seznamu literatury následuje krátký úvod. Vlastní látka je rozdělena na tři části, totiž I. »Limit«, II. »Porušení limitu« a III. »Samovstup při limitovaných cenách«. Dále jsou připojeny stati o právu německém (IV), anglickém (V), francouzském (VI) a ruském (VII). Kniha je zakončena závěrem českým, francouzským a anglickým.

Bylo úkolem autorovým, aby podal výklad k čl. 363 a 364 obchodního zákona. Nejde sice o příliš obtížné otázky práva obchodního, přece však bych vítal menší monografii, která by podala přehled o vyskytujících se kontroverších a zaujala k nim jasné stanovisko. Autor podjal se této práce s poměrně velkým literárním aparátem. Několik dobrých postřehů a jakýsi instinkt pro potřeby praktického obchodu nedostačují arci ke splnění vytčeného úkolu. Zmíněné klady jsou totiž pohřichu zastíněny závažnými nedostatky knihy, a to nejen v drobnostech, nýbrž i ve věcech podstatných.

Autor rozdělil svou práci namnoze na odstavce, nadepsané »Vlastní hledisko« a »Názory v literatuře«. Odstavce, nadepsané jako »vlastní hledisko«, většinou však neobsahují nový názor autorův, nýbrž spíše vykládají názory již jinde projevené, pokud s nimi autor souhlasí. Nepokládám proto s hlediska systematického za vhodné, seřadil-li autor v odstavcích, nadepsaných »Názory v literatuře«, jak názory, se kterými souhlasí, tak i názory, se kterými polemizuje, zejména, činí-li tak nesoustavně, jen podle jednotlivých spisovatelů. Horší však je, že kapitoly, obsahující »vlastní hledisko« jsou nejslabší z celého spisu a vykazují povrchnost, nedostatečnou argumentaci a nepřesnou dikci.

»Limit« není zákonným výrazem; pro potřeby své práce mohl tedy autor jeho pojem vymeziti volně. Míni zřejmě jen cenový limit při nákupní a prodejní komisi. Jeho definice — dosti bezbarvá — tomu arci zcela neodpovídá. Podle autora je totiž limit »nejzazší dovolená mez ceny, za kterou jest ještě možno obchod bez dalšího uzavřítí« (str. 4 a 95). Na jiném místě (str. 16) se uvádí, že »limit jest mez, stanovená komitentem, za kterou komisionář nemá jíti«. Není zcela zřejmé, chce-li autor tím říci, že komitent může limit stanoviti jednostranně, zejména, když (str. 5) žádá, aby změna limitu byla komisionářem přijata v ý s l o v n ě, což ovšem rovněž nemá opory v zákoně. Rozhodně však nelze souhlasiti s názorem autorovým, praví-li na str. 3: »Limit jest tedy vedlejším ustanovením při smlouvě. Jest to smlouva pod potesta-

tivní výminkou. Toto vedlejší ustanovení může ovšem prakticky býti důležitější než *essentiale* smlouvy samo.« I když pomímám podivnou dikci a okolnost, že autor staví proti sobě výminku a »*essentiale*« smlouvy, zdá se mi, že theoreticky je sice myslitelná smlouva, ve které by limit byl »výminkou«, prakticky tomu však téměř nikdy nebude. Že »výminka« je potestativní, lze tvrditi nanejvýše s hlediska třetího kontrahenta, nikoli však s hlediska komitenta: zůstane patrně nedostižným snem každého spekulanta, aby dosažení limitu záviselo na jeho vůli. Podobné nepochopení právnických konstrukcí projevuje autor, když (str. 50) polemisuje se *Staubem* a tvrdí, že »*Staub* zabíhá do právnicky bezcenných subtilností. Jest prakticky úplně lhostejné, pojmenuje-li se to odstoupení od smlouvy nebo nepřihlížení k uzavřenému obchodu na vlastní účet.« Byl-li porušen limit, není patrně lhostejné, odstoupí-li komitent od smlouvy, či použije-li toliko svého práva odmítacího. Zejména může komitent v druhém případě trvati na provedení příkazu.

Není ani jasné, čemu autor vlastně říká »porušení limitu« (zejména str. 44, 45). V této souvislosti autor totiž zhusta mluví o pouhém úmyslu komisionáře, sjednati prováděcí obchod mimo limit. Před sjednáním prováděcího obchodu lze však uvažovati jen o tom, byl-li ujednáán nový limit čili nic, nelze však mluviti o »nedodržení limitu«, jak činí autor.

Stať o konsignačních fakturách (str. 6) ukazuje způsob, jak nelze v právnickém spisu argumentovati. Názory vynikajících komercialistů, že konsignační faktury o sobě neobsahují limit, nelze odbýti slovy: »S tím nelze souhlasiti. Zcela určitě jest to limitovaná cena. Proč by komitent stanovil cenu ve faktuře, kdyby nechtěl, aby byla dodržena?« Nelze také dáti za pravdu *Biererovi* jen proto, že »tak argumentuje autor-advokát, který jistě dokonale znal praksi.« Ze zmíněného citátu mohl autor ostatně nanejvýše souditi na zvyklost pro určité druhy komisionářských obchodů.

V téže souvislosti autor připouští t. zv. *circa-limity*, kdežto na jiném místě (str. 5) je patrně vylučuje a požaduje, aby limit byl určen určitou číslicí. Studoval-li autor, jak v úvodu tvrdí, v Německu, mohl právě tam zjistiti dosti přesné usance pro t. zv. *circa-limity*. Že příkaz »co nejlépe« znamená prakticky za první kurs (str. 5), lze připustiti jen s výhradou (zejména při částečném odběru nebo přidělu).

Autor si dostatečně neujasní význam mlčení v obchodním styku (zejména strana 17 až 24, 44 sl.) a nerozeznává dosti přesně, kdy mlčení je projevem konkludentním a kdy je *presumpció*, případně zákonnou fikcí. Nejasně je řešena otázka, kdo nese nebezpečí ztráty nebo zkomolení při »dopravě« projevu (str. 12). Rozdíl mezi náhradnictvím a smlouvami ve prospěch třetích osob (v praksi ne vždy snadný), by vyžadoval důkladnějšího studia: autor by pak asi dospěl k jiným výsledkům než na str. 14.

Kapitoly o cizích právech nejsou vždy spolehlivé. Zejména kapitola o právu anglickém měla být raději vynechána. Srovnání anglické agency law s naším komisionářem bylo by arci i pro velmi zdatného právníka tvrdým oříškem. Poznámka 226 na str. 86 vzbuzuje podezření, že autor neví, co je to v anglickém právu t. zv. »simple contract«. Dále zabýval se autor — ač v této souvislosti to snad nebylo nutné — otázkou, připouští-li anglické právo samovstup agenta. Spíše se měl, pokládal-li to za důležité, v odstavci o právu francouzském zmíniti o otázce »commissioinaire-contrepartiste«. K názoru, že v anglickém právu je samovstup přípustný, dospívá autor — po mém soudu nesprávně — na základě dvou citátů, z nichž jeden dokazuje pravý opak a druhý svědčí o tom, že autor neví nic bližšího o anglo-americkém »trustu« (str. 86).

Celkem tedy lze říci, že kniha má všechny znaky práce začátečnické; autorovi je snad obchodní prakse bližší, naproti tomu právní prakse asi hodně vzdálena. Aby práce mohla být pomůckou pro právní praksi, vyžadovala by důkladného přepracování.

S. doc. Dr. Jan Fröhlich.

Sbírka zásadních rozhodnutí nejvyššího vojenského soudu. VIII. svazek. Služební knihy branné moci. Přír. 14. — 1938. Nákladem ministerstva národní obrany. Vojenská tiskárna v Brně. Stran 226.

Publikace obsahuje zásadní rozhodnutí nejvyššího soudu z let 1929—1933, z nichž některá jsou rozhodnutí plenární. Používání sbírky usnadňuje pečlivý a přehledný věcný rejstřík (označený nevhodně jako »věcní abecední seznam«.) S.

Hlídka časopisů.

Časopis pro právní a státní vědu, XXI., 2.—3. — Steiner: Osnova trestního zákona ve světle normativního pojetí viny. — Weyr: K problému t. zv. automatické normotvorby. — Gerlich: František Vážný sedmdesátníkem. — Bulín: Odvolání a dovolání v osnově čs. civilního řádu soudního. — Křepelka: O náhradě škody podle vládního návrhu obč. zákona z r. 1937.

České právo, XX., 4. — Hanna: Notář a veřejnost. — Ritschl: Šumírská společnost a její právní zřízení před 5000 lety. — Suchopárek: Vyvlastnění k účelům obrany státu a dávky z přírůstku hodnoty nemovitosti. — Čeněk Svoboda: Zajímavé rozhodnutí nejvyššího soudu k otázce odvolatelnosti odmítnutí dědického práva během pozůstalostního řízení.

Finanční právník, III., 7. — Siblík: Kapitoly o reformě poplatkového práva. — Vlček: Ochrana strany proti nečinnosti úřadu v zákoně o přímých daních. — Krautmann: Poplatnost cesse pohledávek z účtů.

Juristenzeitung für das Gebiet der Tschechoslowakischen Republik, XIX., 4. — Weiss: Vollmacht und Auftrag. — Karmán: Das wechselrechtliche Amortisierungsverfahren im tschsl. Wechselgesetz.